

В ПАМЕТ НА СВЕТИ СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ИПАТИЙ ЧУДОТВОРЕЦ, ЕПИСКОП ГАНГЪРСКИ



Великият Божий угодник свети Ипатий, епископа на град Гангра, в Пафлагония (малоазийска област, бел.ред.), бил един от триста и осемнадесетте свети отци, участвали в Първия Вселенски събор, свикан през царуването на Константин Велики (от 324 до 337 г., бел.ред.) в град Никея. Тук заедно с останалите свети отци, изпълнен с Дух Свети и въодушевен от ревност към Православието, той изобличил Арий в ерес и го предал на анатема.

Свети Ипатий получил от Бога дар на чудотворство; той изцелявал различни недъзи и изгонвал бесове. В едно село превърнал горчивата вода, която течала от планинския извор, в сладка; а на друго място, по неговата молитва, от земята протекъл извор с топла вода, която била лековита. Веднъж, през една тъмна нощ, когато вървял край реката, във водата се появили пламъци, които му показвали пътя, за да не се отклони и да падне в реката.

Също така той убил и една страшна змия. При царуването на Констанций, който се възцарил след смъртта на своя брат Константин, в царския дворец кой знае откъде допълзала една огромна змия. Тя заобиколила царската съкровищница, в която имало много злато и други богатства, спряла се пред входа на тази стая и не пускала никого да влезе в нея. Цар Констанций изпаднал в ужас от това и изпратил да кажат на Божия светител Ипатий да дойде в

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Цариград, защото името на светеца било прославно заради чудесата, извършени от него по Христовата благодат. Царят посрещнал светеца с почести, поклонил му се до земята и го помолил да прогони с молитвата си от царската съкровищница змията, която никаква човешка сила не можела да прогони. И много други духовни лица се опитвали да я прогонят с молитва, но безуспешно; някои от тях дори пострадали.

А светецът казал за това на царя:

– Царю, дори и нашата молитва да бъде безсилна, твоята вяра няма да остане напразна пред Бога.

След това, като паднал на земята, той твърде дълго се молил. После станал и казал на царя:

– По средата на хиподрума, където се намира статуята на баща ти, нареди да направят пещ, да я разпалят колкото може по-силно и да чакат кога ще дойда.

Веднага приготвили и разпалили пещта. Тогава свети Ипатий, като взел светителския жезъл, отишъл в царския дворец, отворил вратата на съкровищницата и дълго бил змията със жезъла. Народът и царят, обзети от страх и трепет, гледали отдалече и като видели, че змията не излиза (а денят вече отивал към вечерта), помислили, че тя вече е умъртвила светеца, както по-рано се случило с някои от цареите. А светителят Ипатий, като вдигнал очи към небето и призовал на помощ Господа, пхнал жезъла в пастта на змията с думите:

– В името на моя Господ Иисус Христос, върви след мене! Змията, като ухапала жезъла, последвала светеца като завързан пленник. И наистина, великият чудотворец я свързал с Божията сила.

После той излязъл от царската съкровищница и водейки змията, обиколил целия хиподрум и пазарния площад. Народът, като я видял, хваната за края на жезъла и влачена от светеца, се ужасил и удивил. А тя била твърде страшна – дължината ѝ била около шестдесет лакти (лакът – мярка за дължина, равна на 46,2 см, бел.ред.). Като

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

се приближил до огнената пещ, която горела с големи пламъци, светецът казал на змията:

– В името на Христа, Когото аз, недостойният проповядвам, ти заповядвам да влезеш в този огън!

Тогава страшната змия, като се сгънала, стремително се хвърлила в огнената пещ, в която и изгоряла. Всички, които гледали това с ужас, прославили Бога, че е дал на света през техния живот такъв светилник и чудотворец.

Тогава царят въздал огромна благодарност на Бога и Неговия угодник, когото почитал като свой баща. Той заповядал да нарисуват изображението му на дъска и го поставил в царската съкровищница, за прогонване на бесовете; и като наградил светеца с дарове и с любов го разцелувал, го изпратил у дома му.

Когато светецът се завръщал на своя светителски престол, зли хора, последователи на учението на Новат, разпалвани от страстна завист към Божия светител, му остроили засада в един тесен проход между планинска пропаст и брега на едно блато, въоръжени с ножове и колове. Щом приближил това място, те го нападнали внезапно, устремени като диви зверове, и като го наранили тежко, го хвърлили от високия бряг в тинята на блатото. Светецът, едва останал жив, протегнал мъничко ръце нагоре и като вдигнал очи към небето, както някога свети първомъченик Стефан, се молел за убийците си с думите: “Господи, не им зачитай тоя грях!” (Деян. 7:60). И докато се молел така, една жена, която поддържала Ариевата ерес, взела голям камък, силно ударила с него светеца по главата и го убила. Светата душа на Ипатий веднага се отделила от тялото и се преставила при Господа. Убийците, като взели тялото на светеца, го скрили в една пещера, която се намирала близо до това място и си заминали.

Но заради пролятата невинна кръв Божието наказание не се забавило да ги постигне. Най-напред нечист дух нападнал онази жена още на същото място я и започнал да я мъчи. Тя непрекъснато се биела в

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

гърдите със същия камък; после и другите мъчители станали бесновати и много страдали.

След това един земеделец, чиято била онази пещера (той си държал сламата в нея), без да подозира нищо за извършеното несправедливо убийство, отишъл да си вземе слама за животните и като чул гласове на пеещи ангели, се учудил и изпаднал в ужас. Когато започнал да взима сламата и намерил мъртвото тяло, цяло покрито с рани, още повече се ужасил; а когато познал в мъртвеца своя свети епископ Ипатий, той тичешком отишъл при съселяните си и те бързо разказали за всичко това в града. Жителите на град Гангър веднага се събрали и със силен плач пристигнали на мястото. Взели честното тяло на светия отец, своя пастир, и го погребали с големи почести. А жената убиец следвала тялото, носено за погребение, и по пътя се биела с камъка, с който убила Божия архиерей и пред всички изповядала греха си.

Когато тялото на светеца било погребано, тази жена се изцелила от беснуването; и останалите съучастниците в убийството, които допреди били бесновати, се изцелили при гроба на светеца, който и след смъртта си вършел добро на враговете си, поради своята незлобивост. И още много други чудеса и изцеления се извършили по неговите молитви над хората, които с вяра отивали при гроба му.

© Жития на светиите, преведени на български език от църковно-славянския текст на Чети-минеите ("Четъи-Минеи") на св. Димитрий Ростовски.